

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Expedita Juris Divini, Natvralis, Et Ecclesiastici Moralis Expositio

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Explicatur posterior pars Clausulæ quartæ superius positæ, hoc est illud.
Anno durante. Caput IV.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40132

si præbeat duos; falsam, inquam, nam Commissarius sine ulla distinctione prima, vel secunda Bullæ, pro his Personis taxat absolute Reales plures. Vide infra c. 14. ubi ipso initio ponentur verba Pontificis, concedentis hanc iteratam acceptionem Bullæ, nam ibi notabis hæc verba *Servatis tenore, & forma prædictis, quibus eodem anno idem summarium sumpserunt.*

Muli habentes Dominium ejusdem Ducatus, &c.

11. **D**ubitabis 6. quando duo V. G. habent Dominium ejusdem oppidi pro parte, vel pro indiviso, debent ne singuli dare octo Reales? Respondeo ita putare Mendo.

Mendo d. 14. n. 8. Et in App. d. 2. c. 1. & Bard. p. 2. tr. 1. c. 1. §. 5.
At b Bard. docet, satis esse, utrosque dare octo, hoc est, singulos dare quatuor. Lege apud ipsos rationum conflictus, quia res est rara praxis. Et tamen ego eo in sententiam Mendo, quia verba Commissarii taxantis elemosynam hanc majorem præcipiunt, Ducem, Comitem, seu Dominum Vasallorum debere dare octo; At qui singuli ex his, de quibus loquimur, habentes pro parte, vel pro indiviso Ducatum, Comitatum, Dominium, sunt simpliciter, & absolute Duces, Comites &c. & talium item Titulorum præminentis gaudēt, ergo, &c.

Quid si Senatus Panormitanus V. G. qui constat ex sex Patribus conscriptis, sit aliquo insignitus Titulo, sit V. G. Dux alicujus oppidi, singuli ne ex illis debent octo dare?

Respondeo non debere, puto: quia tunc singuli, quibus conceduntur Bullæ privilegia, non sunt Duces, sed solum simul omnes, ut constent unum corpus morale.

Pauperes.

12. **D**ubitabis Septimo, an Pauperes debeant elemosynam dare pro Bulla? Respondeo. Debere, certum sit, quidquid in oppositum innuat e Henriquez ex eo quia in Bulla originali monet Pontifex, ne exigatur elemosyna à paupere. Quidquid, inquam innuat, Tum quia hæc clausula non amplius extat in Bulla, quæ promulgatur; tum quia clare Bulla, tamquam opus necessarium requirit pro consecutione ejus Privilegorum elemosynam; tum denique quia fortasse

sensus illius clausulæ solum erat, ut non cogentur pauperes accipere Bullam, & consequenter elemosynam dare, quia Bullæ acceptio debet esse voluntaria.

13. Ex hac certa doctrina emergit affine dubium. Cum enim, qui caret Bulla Cruciatæ, non valeat in Regnis, ubi ea promulgatur, acquirere Indulgentias, quas ipsa Bulla concedit (de qua re infra cap. 14.) dubitatur nunc An, qui propter summam paupertatem eam accipere, nequit, acquirat saltem alias Indulgentias, quæ sunt extra Bullam, quas Commissarius suspendit, durante anno Promulgationis, de qua suspensione infra item dicemus.

Respondeo. Acquirere, docet d Bard. Itam tenet Quintana d vnnas, e citans Ludovicum à Cruce. Non acquirere, docet f Mendo. Ratio affirmantium est, quia præsumitur ex pietate Pontificis, ut non privetur Indulgentiis, qui sine culpa Bullam habere non potest. Ratio Negantis, cui assentior, est, quia Bulla nimis manifeste suspendit pro eo anno omnes alias Indulgentias pro iis, qui Bullam non accipiunt, nec, in tanta expressione mentis Pontificis, videtur, posse prudenter, præsumi contrarium.

d Bard. p. 3. tr. 1. c. 1. §. 6. e Quintana d. in App. ad Panit. tr. 3. dub. 12. n. 3. & 6. Mendo in app. ad Bull. d. 2. c. 3. nu. 11.

CAPUT IV.

Explicatur posterior pars Clausula quarta superius posita, hoc est, illud, Anno durante.

Exposcit hic Doctrinæ claritas, & ordo, ut declarem prius, quando nam incipit ejusmodi Annus; deinde quandiu durat, seu quando finem habet.

§. I.

Quando nam incipit Annus Privilegorum Bullæ?

1. **S**ane eum incipere à die Promulgationis Bullæ, certum est. Verum ut id minutius cognoscatur, animadvertenda sunt quatuor.

2. Primo, si quis Bullam sumit post sex menses V. G. à facta promulgatione, hic non poterit frui Privilegiis, nisi ab hora in qua sumit usque ad finem consequentium mensium ejusdem

sis Januarii, unde brevior, hoc est minus decem diebus erit Annus Ecclesiasticus, quam sit annus naturalis: hinc, inquam fit, ut in priore sententia possis frui Bullæ Privilegiis usque ad vigesimum diem sequentis Januarii, etiam promulgata nova Bulla: at in posteriori non possis usque ad dictum vigesimum diem, quia adveniente nova promulgatione veluti perimitur, in hac posteriore sententia, Bullæ vigor. Sed certe, ut diximus, utrumque probabile est.

5. Nota. Si forte supponas Pontificem nolle, ut nova alia promulgatio Bullæ fiat anno sequenti, vel velle novam promulgationem diu differre; unde non possimus tunc habere terminum destructionis per novam promulgationem, quia promulgatio nova non erit. Nota, inquam, tunc Doctores convenire, quod Bullæ privilegia durent per annum naturalem: tunc enim cum desit annus ecclesiasticus, subingreditur necessario a naturalis. Dixi (necessario) nam non placet, quod b Bardi docet ex Trullench, nimirum, quando Pontifex diu differt, tunc durare per 35. dies postea, intra quorum latitudinem solet finire annus ecclesiasticus: non placet autem, quia id videtur esse nimis gratis dictum.

6. Nota insuper, quamvis moriatur Pontifex, vel Commissarius Generalis intra dictum annum, non spirare tibi Bullæ privilegia pro illo anno quia pro illo tempore sunt gratiæ factæ, ut recte notat c Castropalaus.

§. III.

Quando in uno loco tardius, in alio citius fiat promulgatio, quid juris erit in accipiente Bullam, si sequamur prædictam posteriorem sententiam.

1. **E**X figuracione duorum Casuum hujus quæstionis Decisio clarius intelligetur.

Primus Casus. Titius existens Panormi, promulgatione ibidem facta in Dominica Septuagesimæ die V. G. 20. Januarii, sumit statim Bullam, & inde proficiscitur Syracusas V. G. ubi anno sequenti promulgari solet Bulla die primo Cinerum, qui incidit V. G. die 9. Februarii, hoc est 14. diebus postea, Inquiro, Gaudebit ne Titius jam commorans Syracusis Bullæ Privilegiis usque ad Dominicam Septuagesimæ anni sequentis quæ incidit V. Tamburinus de Sacramentis.

G. 26. Januarii, quando Panormi promulgabitur nova Bulla, an, usque ad nonum diem Februarii juxta promulgationem, quæ fiet in sua Civitate?

2. Secundus casus, quid si contra? Cajus V. G. commorans Syracusis accepit Bullam in die Cinerum, qui forte incidit 12. Feb. deinde accedit Panormum, ubi promulgabitur nova Bulla 20. Januarii, gaudebit ne Privilegiis solum usque ad vigesimum diem Januarii juxta promulgationem panormitanam, an usque ad diem Cinerum anni sequentis juxta promulgationem quæ fiet in Civitate prædicti Caji, qui dies incidet, ut dictum est, nono Februarii?

3. Respondeo. In utroque casu, stando in posteriore sententia, sub qua loquimur, gaudere quis potest Bulla solum juxta promulgationem factam in loco, ubi quis accipit Bullam. Quare in priore casu allato n. 1. Titius gaudebit Bulla, usque ad vigesimum sextum Januarii in posteriore vero allato n. 2. Cajus Bulla fruetur, usque ad nonum diem Feb. Ratio utriusque dicti est, quia, quando tu accipis Bullam promulgatam in hoc V. G. loco, quasi dicit tibi distributor Bullarum nomine pontificis. *(Quandoquidem tu erogasti legitimam elemosinam, concedo tibi Privilegia Bullæ duratura per totum hunc annum, donec ego iterum aliam hic promulgavero)* Hujus autem rei ulterior ratio est, quia ad illum Distributorem, à quo tu recipis Bullam, non pertinet, videre, seu taxare tempus promulgationis alterius Distributoris. Quare, nomine pontificis, dat tibi privilegia secundum suas promulgationes, non vero secundum promulgationes alterius. Ita d Bardi.

4. Scio Joannem & Sanch. in casu dicto n. 1. velle Titium posse solum, usque ad nonum diem Februarii, sed propter rationem nostram non est audiendus.

Scio etiam Mendo s sustinere, tum Titium, tum Cajum prædictos posse solum gaudere Bullæ privilegiis, durante anno naturali, quocumque tandem die fiat nova promulgatio. Sed profecto id ipse dicit, quia sustinet annum pro Bulla debere esse naturalem, quæ sententiam cum dixerimus supra, esse probabilem, probabile etiam erit hoc præsens ipsius dictum; sed quia nos hic loquimur ex suppositione, quod sequamur sententiam posteriorem, quæ est etiam probabilis, ideo, quamvis dicto

d Bardi. p.

p. tra. 2. c.

6. nu. 24.

c Io. Sanc.

d. 55. n. 9.

E Mendo

l. sup. cit.

dicto prædicti Doctoris assentiamur, tamen non assentiamur illi limitationi (solum.)

§. IV.

An finito anno in aliquo saveat Bulla?

1. **I**nstituto hæc quæstionem hanc, quia maximè pertinet ad praxim. In duobus casibus quærent rationabiliter Doctores, an Bulla proficit, absoluto anno. Dico (rationabiliter) nam casum alium, quia est ratione destitutus, jam exclusi modo §. 1. n. 2.

Quærent enim primo in eo casu, quo promulgatio Bullæ fit in aliqua magna Civitate, seu oppido, unde non valeant omnes Bullam sumere, An, si habeat quis animum sumendi, durabit illi vetus Bulla per paucos V. G. per octo dies post promulgationem novam? Affirmat Villalobos, & Ludovicus à Cruce. Id quod temperat Jo. Sanchez, asserens hoc verum esse, quando per omnes illos dies durat difficultas novam sumendi, vel ex malitia, seu Incuria distributoris, nova haberi non possit.

2. Profecto non possum hanc sententiam, quamvis à Sanctio mitigatam, non rejicere cum Gallego. *a* Nam, ut alia omittam, nimis manifestè ea est contra tenorem Bullæ, ibi (anno durante) & ibi (summarium Bullæ à volentibus uti Privilegiis, accipi, ac retineri debere.)

3. Quærent Secundo Doctores in casu Confessionis inceptæ, vel Commutationis Votorum; Et quia de hac Commutatione dicemus inferius, *b* solum hic agimus de Confessione; an scilicet, si qua legitima Confessio bona fide apud Confessarium electum per Bullam incepta finiri ultra ejusdem Bullæ annum non potuit, sive propter penitentis scrupulos, sive ob prolixam Confessionem, sive ob aliquod rationabile impedimentum, quo pacto dicitur res, non esse integra, quia Confessio jam fieri cepit; An, inquam, possit Confessor, post finitum annum suum prosequi opus, & penitentem à peccatis etiam reseratis, ut per Bullam conceditur, absolvere?

Respondeo, posse, ac si esset intra tempus anni concessi, idque etiam cum interpolationibus humano modo solitis; Ratio est; quia ex eo, quod ceptum est negotium Confessionis, tempore habili, Jurisdictio radicem fixit in Delegato, hoc est in Confessario (ut loquuntur Jura) ex rationabili voluntate con-

cedentis; quare illa in eo perpetuatur, usque ad complementum incepti negotii. Idem solent Doctores dicere in Jubileo, si Confessio bona fide incepta non potuit bona fide finiri intra Jubilæi dies de qua re ego alibi e universatiter.

4. Dictum autem est primo (Bona fide) quia persuadere mihi non possum, quando id in fraudem fiat, adesse consensum Superioris ad prædictam Jurisdictionis extensionem, quidquid aliqui dicant. Id autem bene intellige, siquidem ejusmodi fraus duobus fieri modis potest, tum hæc, tum in Jubilæo. Primo, si differas Confessionem consulto, usque ad ultimum diem durationis privilegii, & deinde peniteat te, non esse confessum, & vere velis confiteri, confessionemque bona fide incipias, faciens, quantum potes, ut illam compleas, riteque absolvaris ante finem privilegii, sed propter aliquam rationabilem causam compleri Confessio non potest. Et in hoc casu negligentia prior, immo & fraus, si qua in te fuit, prorogandi tempus, purgatur ex vera penitentia, & ex conatu Sacramentum perficiendi, & consequenter radicabitur in Confessario, extendeturque Jurisdictio, quia jam tunc nulla fraus adest. Secundo, si sive tu, sive Confessor, cum possitis perficere Confessionem, eam non perficitis, hac spe; (quam ego merito fraudem appello) ut radicata Jurisdictio sit in Confessario, quasi possit extendi ad tempus sequens. Et in hoc casu dixi, persuadere mihi non posse, Superioris voluntatem esse, ut ea Jurisdictio radicetur.

5. Dictum est secundo, (si qua Confessio incepta, &c.) quod intellige, esse certum si cepisti peccata legitime explicare Confessario. Immo dicta inceptio Confessionis tunc etiam dicitur adfuisse, quando comparuisti genuflexus coram Confessario, pectusque percussisti, & recitasti Confiteor, & multo magis, si vel unum peccatum veniale patefecisti, hæc enim externa signa sunt Confessionis inceptæ.

6. Objicies. Sola præsentatio litterarum Delegationis facta Delegato non facit negotium ceptum seu causam inchoatam, ut cum multis docet Merolla, *d* quia litterarum sola præsentatio, quamvis acceptata, non est exercitium Jurisdictionis, per quod radice sibi Delegatus Jurisdictionem, ergo neque in casu nostro sufficiunt prædicta signa.

Re-

a Gallegus multos citans t 4. dub. 18.

b Infra c. 13. §. 1. n. 30.

a Bardi p. p. tr. 2. c. 6. n. 61. & n. 116.
 Respondeo Nos (ut signate notat a Bardi) pro signo sufficienti non ponimus solum petitionem Confessionis quomodo cumque sed requirimus talia signa, quæ sint pars materiæ Sacramenti Pœnitentiæ, quæque cum exhibentur, sint Sacramentalis Confessionis exercitium.

7. Dicitur est Tertio (si qua legitima Confessio) nam non prorogatur Jurisdictio Confessarii, si invalida, sive propter defectum pœnitentis, sive propter defectum Confessarii esset prædicta incepta Confessio. Ratio est, quia per verum actum Confessionis Sacramentalis (sic enim exercetur hæc Jurisdictio) radicatur potestas in Confessario Delegato, non vero per invalidam Confessionem, quæ cum nulla sit, nullum parere effectum potest.

8. Confirmatur Doctrina n. 13. data verbis ipsius Bullæ Originalis. Item (ait) *declarat Pontifex, quod, expirante anno, omnes prædictæ facultates, gratiæ, & Indulta expirant, tantum poterunt causa pendentes ad finem perducì. Notas? (Causæ pendentes, &c.)*

b Bardi lo. c. nu. 66.
 Ex prædictis verbis colligit Bardi b doctrinam a nobis hæctenus dictam, solum habere locum, quando pœnitens, post prædictum annum Bullæ finitum, non committit alia peccata. Nam si quis, inquit, nondum finita Confessione, peccet; finito jam Bullæ anno, peccato reservato, non poterit ab hoc peccato absolvi per Confessarium electum vi dictæ Bullæ, quamvis Confessio cœpta fuerit ante lapsum anni: Immo neque item poterit (ait) ab aliis commissis antea, quia Confessio non potest dimidiari, quæ dimidiaretur, si ab his absolvi posset, illo alio commissio post annum non absoluto. Colligit, inquam, ex his verbis, in quibus expresse Pontifex solum concedit, causas pendentes finiri posse. at Confessio hujus peccati nunquam fuit inchoata tempore anni Bullæ, ergo, &c. Quare hic Auctor concedit, per Jubilæum posse simile novum peccatum absolvi, non vero per Bullam Cruciata, quia in Jubilæo non adest hæc restrictio, tantum poterunt causa pendentes ad finem perducì.

c Mend. d. 23. c. 3. n. 28. sine in Appen. d. 1. n. 61.
 9. Verum contra hanc explicationem in-
 surgit Mendo, c ait enim, non esse majorem rationem, quod hoc peccatum novum, impediat totalem absolutionem, non autem quod absolutio aliorum peccatorum huic pœnitenti debita propter prorogationem Jurisdi-

tionis, trahat ad se facultatem, ut quia non potest dimidiari Confessio, detur potestas Confessario, ut etiam novum illud absolvat.

Adde, cum adhuc vere pendens sit causa, quia confessio jam est incepta, & absolutio nondum data, non posse peccatum hoc novum superadditum habere vim impediendi prorogationem Jurisdictionis.

Certe Prior sententia tutior est. Posterio-rem me Sapientiores examinent; præsertim quia video in causis Judicialibus, ad quarum formam est institutum Sacramentum pœnitentiæ, non dari Delegato prorogationem Jurisdictionis, per quam judicet aliud novum delictum, quod forte committat quis post elapsum tempus Delegationis, &c.

10. Sed adhuc Inquires primo, si Confessor, apud quem incepisti prædictam Confessionem, moriatur, vel alio modo desit, eligere possim alium Confessarium, qui mea peccata omnia audiendo, me absolvat ab illis, finito anno Bullæ, vel finito Jubilæi tempore?

Respondeo cum a Castropalao, posse, sive d *Castro. r. hæc electio novi Confessarii fiat ante spiram tempus privilegii, sive postea in casu proposito prorogata propter incompletam Confessionem, Jurisdictionis. Ratio est quia Confessores vi Bullæ, vel Jubilæi se habent ut unum: quare quando quis ex uno ad alium migrat, non judicatur, nisi eundem eligeret.*

Neque dicas, causam pendentem te debere e ex Jure (ut notat f Navarrus) prosequi e coram eodem Jure, coram quo incepta est: *off. Deleg. Ne id dicas, inquam, nam id verum est in causis fori externi, non vero in casibus interni fori Cujus disparitatis ratio illa est, quia facultas data pro foro conscientia intelligenda est juxta naturam ejusdem fori; At in hoc foro pœnitens potest mutare Confessarium, ut ipsi placet, donec finiatur causa per Absolutionem.*

11. Inquires secundo, si post Absolutionem hanc dictus pœnitens recorderetur alicujus peccati mortalis reservati commissi ante dictam absolutionem, poterit ne virtute Bullæ, vel Jubilæi iterum absolutionem rite accipere a dicto Confessario, qui solum habear potestatem absolvendi vi Bullæ, vel Jubilæi? Respondeo, non posse; quare tunc necesse erit, illud peccatum oblitum confiteri apud alium.

alium legitimum Confessarium habentem a Lib. 5. de potestate ad illud absolvendum, ut a ego poen. c. 4. §. 10. n. 4. Ratio est quia Delegatus cum functus est officio suo, nihil amplius potest; at prædictus Confessarius electus, jam dando absolutionem adimplevit suum officium; ergo, &c.

b Diana p. 11. tract. 8. ref. 28. Lege tamen Dicastillum apud Dianam, b qui putat, esse probabile, quod possit, siquidem tunc (ait) sequens Confessio pertinet ad priorem, & est prioris complementum. Verum ne id extendas ad peccata commissa post absolutionem illam priorem; hæc enim nec separatim, nec conjuncta cum oblitis absolvere dictus Confessarius amplius ex vi Privilegii Bullæ, vel Jubilæi poterit, quia nulla ratione pertinent ad Absolutionem datam vel dandam ex vi Bullæ, vel Jubilæi.

CLAUSULA V.

VT possint in Ecclesiis (locutio est de iis, qui Bullam sumunt) in quibus alias Divina Officia (Interdicto durante) quomodolibet celebrare permissum fuerit, vel in Privato Oratorio ad Divinum Cultum tantum deputatio ab Ordinario visitando, & designando, etiam tempore Interdicti, cui ipsi causam non deierint, vel per eos non steterit, quominus amoveatur: & qui facultatem ad id à Commissario Generali habuerit, etiam per horam, antequam illuceat dies, & per horam post meridiem, in sua, ac familiarium, ac consanguineorum suorum, præsentia, Missas, & alia Divina Officia per se ipsos, si Presbyteri fuerint, vel per alium celebrari facere, & tempore Interdicti Divinis interesse. Eis tamen, qui privato Oratorio ad præmissa uti voluerint, ut quoties id fecerint, aliquas preces Deo pro unione Principum Christianorum contra Infideles, eorumque contra eosdem victoria fructu, teneantur; imponitur.

CAPUT V.

Primum Bulla Privilegium quod est circa tempus Interdicti.

Bullæ Privilegium, Interdicti tempore, tres complectitur favores, quorum primum relatum in præcedente quinta Clausula hic explicamus, mox in sequentibus alias duas explicaturi.

§. I.

Præmittitur Summaria explicatio Interdicti.

1. **I**nterdictum Ecclesiasticum absolute, & sine limitatione latum, est regulariter Censura, qua fidelibus tria vetantur. Primo Officia Divina, præsertim Missa, celebrari. Secundo Sacramenta aliqua ministrare, vel recipere; nam non prohibetur Baptismus, Confirmatio, Pœnitentia, & Matrimonium; sed ministrare, vel recipere Eucharistiam, extremam Unctionem, Ordinem; licet cum iis moderationibus, quas passim afferunt Doctores mox citandi, aliique in Tractatu de Interdicto. Tertio. Denique vetatur Ecclesiastica sepultura.

2. Interdictorum autem variæ sunt Classes. Personale, idest illud, quo ipsa Persona prædictis tribus prohibitionibus, afficitur.

3. Locale, idest illud, quo, locus aliquis iisdem afficitur prædictis prohibitionibus, hoc est, quo in tali loco vetantur Fideles, illas tres actiones exercere.

4. Mixtum, idest, quo tum Persona, tum locus prohibetur.

5. Porro subdividuntur deinde eadem Interdicta; nam quo ad Interdictum Personale, aliud est Personale Generale, estque quando interdicitur totus populus, tota communitas, seu universitas, Collegium Capitulum, &c. quatenus hæc faciunt unum corpus morale. Aliud est personale speciale, hoc est, quando interdicitur hic, vel ille, vel ille.

6. Rursus interdictum locale, aliud est locale generale, atque est illud, quo interdicitur locus, qui à communitate incolitur, V. G. Provincia, Civitas, oppidum, Villa; aliud est locale particulare, estque illud, quo interdicitur locus particularis, vel loca aliqua particularia. V. G. hæc Ecclesia hujus Civitatis, illa Ecclesia illius Oppidi, &c.

Hæc cum suis explicationibus, & limitationibus præsertim iis, quas concedit Cap. Alma mater de Sent. Excomm. in 6. habes passim apud c. Doctores scribentes de interdicto. Hart. Bo.

7. Illud pro re nostra est advertendum, Bullæ Cruciatæ Privilegia solum esse, stante interdicto locali generali, quamvis auctoritate Apostolica imposito: quare nec personaliter quoquo modo interdictis, ne loco specialiter